

Transliteration–Telugu

Transliteration as per Modified Harvard-Kyoto (HK) Convention
(including Telugu letters – Short e, Short o) -

a A i I u U
R RR lR lRR
e E ai o O au M (H or :)

(e – short | E – Long | o – short | O – Long)

k kh g gh n/G
c ch j jh n/J (jn – as in jnAna)
T Th D Dh N
t th d dh n
p ph b bh m
y r l L v
S sh s h

kArubAru-mukhAri

In the kRti ‘kArubAru sEyuvAru’ – rAga mukhAri, SrI tyAgarAja praises
the reign of SrI rAma.

P ¹kArubAru sEyuvAru
²galarE nIvare sAkEta nagarini

A UrivAru dESa janulu vara munul-
(u)ppongucunu bhAvukul(a)yyE (kAru)

C ³nelaku mUDu vAnal(a)khila vidyala
nErpu kaligi dIrgh(A)yuvu kaligi
calamu garva rahitulugA lEdA
sAdhu tyAgarAja vinuta rAma (kAru)

Gist

O Lord rAma praised by this pious tyAgarAja!

Is there is anyone who could govern the town of ayOdhyA like You?

Is there is anyone like You who could govern the town of ayOdhyA such
that - the people of the town, the citizens of the country, and the blessed sages
would become exultingly fortunate?

Being bestowed with three spells of rain every month, attaining
proficiency in all arts and crafts and attaining a long life, did they (people) not
remain bereft of intrigue and arrogance?

Word-by-word Meaning

P Is there is anyone (galarE) who could govern (kArubAru sEyuvAru)
(literally manage affairs) the town (nagaru) (nagarini) of ayOdhyA (sAkEta) like
You (nIvare)?

A Is there is anyone like You who could govern the town of ayOdhyA such that -

the people of the town (UrivAru), the citizens (janulu) of the country (dESa), and the blessed (vara) sages (munulu) becoming (ayyE) exultingly (uppongucunu) (literally swelling with pride) (munuluppongucunu) fortunate (bhAvukulu) (bhAvukulayyE)?

C Being bestowed (kaligi) with three (mUDu) spells of rain (vAnalu) every month (nelaku),

attaining (kaligi) proficiency (nErpu) in all (akhila) (vAnalakhila) arts and crafts (vidyala) and

attaining (kaligi) a long (dIrgha) life (Ayuvu) (dIrghAyuvu),

did they (people) not (lEdA) remain bereft of (rahitulugA) intrigue (calamu) and arrogance (garva)?

O Lord rAma praised (vinuta) by this pious (sAdhu) tyAgarAja!

is there anyone who could govern the town of ayOdhyA like You?

Notes –

Variations –

References –

³ – nelaku mUDu vAnalu –In tamizh, this is called ‘mummAri’. Please refer to ANDAL tiruppAvai ‘ Ongi ulagaLanda’ wherein she describes the benefits of singing the praise of the Lord. SrI tyAgarAja has brought, in condensed form, the description of the reign of SrI rAma, contained in SrImad vAlmIki rAmayaNa – yuddha kANDa, Chapter 128 (rAma paTTAbhishEkaM), verses 98 – 106.

The description of ‘mummAri’ – three rains in a month - is given in tamizh treatise ‘vivEka cintAmaNi’, verse 26 as under –

26. vEdam-Odiya vEdiyar-kk-Or-mazhai
nIdi-mannar neRi-yinukk-Or-mazhai
mAdar kaRpuDai mangaiyar-kk-Or-mazhai
mAda-mUnRu mazhai-yenap-peyyumE

26. வேதமோதிய வேதியர்க் கோர்மழை
நீதிமன்னர் நெறியினுக் கோர்மழை
மாதர் கற்புடை மங்கையர்க் கோர்மழை
மாதமுன்று மழையெனப் பெய்யுமே

“One rain for the sake those brahmins who are well-versed in vEdas; one rain for the sake of those kings who follow the path of righteous conduct; one rain for the sake of those women who are virtuous by conduct – thus thrice it rains in a month.” – Source - <http://kuravanji.com/?cat=24&paged=9>

Comments -

¹ – karubAru – this word is not found in telugu Dictionary. It is derived from urdu word ‘kar-o-bar’ meaning Work, labour, business, affairs, dealings, transactions etc. This urdu word is derived from saMskRta root ‘kR’. Please visit web site for urdu words –

<http://dsal.uchicago.edu/cgi-bin/philologic/contextualize.pl?p.6.platts.634954>

² – galarE – this word can either be taken as affirmative or exclamatory. As all books contain exclamatory meaning, the same has been adopted here.

Devanagari

- प. कारुबारु सेयुवारु
गलरे नीवले साकेत नगरिनि
अ. ऊरिवारु देश जनुलु वर
मुनु(लु)प्पोङ्गुचुनु भावुकु(ल)य्ये (का)
च. नेलकु मूडु वान(ल)खिल विद्यल
नेर्पु कलिगि दी(र्घा)युवु कलिगि
चलमु गर्व रहितुलुगा लेदा
साधु त्यागराज विनुत राम (का)

English with Special characters

- pa. kārubāru sēyuvāru
galarē nīvale sākēta nagarini
a. ūrivāru dēśa janulu vara
munu(lu)pṣoṅgucunu bhāvuku(la)yyē (kā)
ca. nelaku mūḍu vāna(la)khila vidyala
nērpū kaligi dī(rghā)yuvu kaligi
calamu garva rahitulugā lēdā
sādhu tyāgarāja vinuta rāma (kā)

Telugu

- ప. కారుబారు సేయువారు
గలరే నీవలె సాకేత నగరిని
అ. ఊరివారు దేశ జనులు వర
మును(లు)ప్పొంగుచును భావుకు(ల)య్యే (కా)
చ. నెలకు మూడు వాన(ల)ఖిల విద్యల
నేర్పు కలిగి దీ(ర్ఘా)యువు కలిగి
చలము గర్వ రహితులుగా లేదా
సాధు త్యాగరాజ వినుత రామ (కా)

Tamil

- ప. కారుబారు సేయువారు
కలరే నీవలె సాకేత నగరిని

அ. ஊரிவாரு தே³ஸ ஜனுலு வர
முனு(லு)ப்பொங்கு³சுனு பா³வுகு(ல)ய்யே (காரு)
ச. நெலகு மூடு³ வான(ல)கி²ல வித்³யல
நேர்பு கலிகி³ தீ³ர்(கா⁴)யுவு கலிகி³
சலமு க³ர்வ ரஹிதுலுகா³ லேதா³
ஸாது⁴ த்யாக³ராஜ வினுத ராம (காரு)

அரசாட்சி செய்பவர் உளரோ,
உன்னைப் போன்று, சாகேத நகரத்தினை?

ஊரார், குடிமக்கள் மற்றும் உயர் முனிவர்கள்
பொங்கி மகிழ்ந்து, பேறும் (வண்ணம்)
அரசாட்சி செய்பவர் உளரோ,
உன்னைப் போன்று, சாகேத நகரத்தினை?

மாதம் மும்மாரியும், அனைத்து வித்தைகளின்
தேர்ச்சியுமுண்டாகி, நீண்ட ஆயுளுடைத்தோராகி,
சூதும், செருக்கும் அற்றவராகத் திகழவில்லையா?
சாது தியாகராசனால் போற்றப் பெற்ற, இராமா!
அரசாட்சி செய்பவர் உளரோ,
உன்னைப் போன்று, சாகேத நகரத்தினை?

Kannada

ಪ. ಕಾರುಬಾರು ಸೇಯುವಾರು

ಗಲರೇ ನೀವಲಿ ಸಾಕೇತ ನಗರನಿ

ಅ. ಊರಿವಾರು ದೇಶ ಜನುಲ ವರ

ಮುನು(ಲು)ಪೊಂಗು³ಸುನು ಭಾವುಕು(ಲ)ಯ್ಯೇ (ಕಾ)

ಚ. ನೆಲಕು ಮೂಡು ವಾನ(ಲ)ಖಿಲ ವಿದ್ಯಲ

ನೇರ್ಪು ಕಲಿಗಿ ದೀ(ರಾ)ಯುವು ಕಲಿಗಿ

ಚಲಮು ಗರ್ಟ ರಹಿತುಲುಗಾ ಲೇದಾ

ಸಾಧು ತ್ಯಾಗರಾಜ ವಿನುತ ರಾಮ (ಕಾ)

Malayalam

ಎ. ಕಾರುಬಾರು ಸೇಯುವಾರು

ಗಲರೇ ನೀವಲಿ ಸಾಕೇತ ನಗರನಿ

ಆ. ಊರಿವಾರು ದೇಶ ಜನುಲ ವರ

ಮುನು(ಲು)ಪೊಂಗು³ಸುನು ಭಾವುಕು(ಲ)ಯ್ಯೇ (ಕಾ)

ಇ. ನೆಲಕು ಮೂಡು ವಾನ(ಲ)ಖಿಲ ವಿದ್ಯಲ

ನೇರ್ಪು ಕಲಿಗಿ ದೀ(ರಾ)ಯುವು ಕಲಿಗಿ

ചലമു ഗത രഹിതൃലുഗാ ലേഭാ
സാധു ത്യാഗരാജ വിനൂത രാമ (കാ)

Assamese

പ. കാർവാർ സെയുവാർ

ഗലৰে നീരলে സാകേത നഗറിനി

അ. ഉരിവാർ দেশ ജനൂലു വര

മുനു(ലു)പ്പൊടുനു ഭാവുകു(ല)യ്യെ (കാ)

ച. നെലകു മൂടു വാന(ല)തില വിദ്യല

നെപു കലിഗി दी(र्घा)युवु कलिगि

ചലമു ഗർവ്വ രഹിതൂലുഗാ ലേദാ

സാധു അഗരാജ വിനൂത രാമ (കാ)

Bengali

പ. കാർവാർ സെയുവാർ

ഗലരെ നീവലെ സാകേത നഗറിനി

അ. ഉരിവാർ দেশ ജനൂലു വര

മുനു(ലു)പ്പൊടുനു ഭാവുകു(ല)യ്യെ (കാ)

ച. നെലകു മൂടു വാന(ല)തില വിദ്യല

നെപു കലിഗി दी(र्घा)युवु कलिगि

ചലമു ഗർവ്വ രഹിതൂലുഗാ ലേദാ

സാധു അഗരാജ വിനൂത രാമ (കാ)

Gujarati

പ. കാരവാര സെയുവാറ

ഗലരേ നീവലേ സാകേത നഗറിനി

അ. ഉരിവാറ ദേശ ജനൂലു വര

മുനു(ലു)പ്പാട്‌ഗുയുനു ഭാവുകു(ല)യ്യെ (കാ)

ച. നെലകു മൂടു വാന(ല)തില വിദ്യല

നെപു കലിഗി दी(र्घा)युवु कलिगि

ਚਲਮੁ ਗਵੰ ਰਹਿਤੁਲੁਗਾ ਲੇਖਾ
ਸਾਧੁ ਤਿਆਗਰਾਜ ਵਿਨੁਤ ਰਾਮ (ੜਾ)

Oriya

- ੲ. ਕਾਰੂਕਾਰੂ ਬੇਯੁਝਾਰੂ
ਗਲਰੇ ਨੀਵਲੇ ਸਾਕੇਤ ਨਗਰਿਨਿ
- ਅ. ਭਰਿਝਾਰੂ ਧੇਗ ਭਨੂਭੁ ਝਰ
ਮੂਨੁ(ਲੁ)ਧੇਧਾਝੂਰੂਭੁ ਭਾਝੂਭੁ(ਲ)ਯੇਧ (ਕਾ)
- ੳ. ਨੇਲਕੂ ਮੂਭੁ ਝਾਨ(ਲ)ਧਿਲ ਝਿਧਾਭੁ
ਨੇਧੁ ਕਲਿਗਿ ਧੀ(ਰਘਾ)ਯੁਵੁ ਕਲਿਗਿ
ਚਲਮੁ ਗਰੂ ਰਹਿਤੁਲੁਗਾ ਲੇਖਾ
ਸਾਧੁ ਤਿਆਗਰਾਜ ਵਿਨੁਤ ਰਾਮ (ਕਾ)

Punjabi

- ੲ. ਕਾਰੂਬਾਰੂ ਸੇਯੁਵਾਰੂ
ਗਲਰੇ ਨੀਵਲੇ ਸਾਕੇਤ ਨਗਰਿਨਿ
- ਅ. ਚੂਰਿਵਾਰੂ ਦੇਸ ਜਨੁਲੁ ਵਰ
ਮੂਨੁ(ਲੁ)ਧੇਧਾਝੂਰੂਭੁ ਭਾਝੂਭੁ(ਲ)ਯੇਧ (ਕਾ)
- ੳ. ਨੇਲਕੂ ਮੂਭੁ ਵਾਨ(ਲ)ਧਿਲ ਵਿਦਯਲ
ਨੇਰਪੁ ਕਲਿਗਿ ਧੀ(ਰਘਾ)ਯੁਵੁ ਕਲਿਗਿ
ਚਲਮੁ ਗਰੂ ਰਹਿਤੁਲੁਗਾ ਲੇਖਾ
ਸਾਧੁ ਤਿਆਗਰਾਜ ਵਿਨੁਤ ਰਾਮ (ਕਾ)